ринок праці. Набуті під час навчання фахові та загальні компетентності, дозволяють людині використовувати їх при виборі моделі поведінки в різних ситуаціях, в різних сферах діяльності при виконанні певного ряду завдань.

Модернізація змісту освітніх програм на засадах студентоцентрованого навчання повинна мати за мету надання якісних знань студентам, що сформують компетентнісний рівень готовності фахівця до креативної та високопродуктивної праці, що буде вигідним як для окремої особистості, так і для суспільства в цілому, допоможе інтегруватися особистості в суспільстві та збереже її незалежність та індивідуальність. Модернізація змісту освітніх програм вищої освіти повинна полягати на відмові від самої тільки теоретичності, так званої енциклопедичності змісту навчання. Модернізована освіта повинна спиратись на теоретичні та практичні знання з використанням критичного та креативного мислення.

Специфіка компетентнісного підходу до навчання базується на тому, що студент отримує не сформовані теоретичні знання, а сам формулює поняття, що потрібні для виконання певного завдання. Навчальний процес набуває дослідницько-практичного характеру, в якому моделюються різні ситуації, що близькі до реальної професійної діяльності та потребують використання творчого потенціалу особистості. Наприклад, в процесі навчання з компетентнісний підходом можна використати такі технології, як інтерактивні та імітаційні ігри, тренінги розвитку, рефлексивної взаємодії, семінари-дискусії, розвиваюча психодіагностика, контекстне навчання, комплексні дидактичні завдання. Всі ці технології є універсальними до предметного змісту та ефективними, тому що стимулюють практичну діяльність студента, максимально наближуючи умови діяльності до реальних. Студент вузу отримує певний рівень вмінь, наявність яких сприяє в подальшому формування професійної компетентності.

Оновлена освіта повинна бути звільнена від навчальних стандартів, мати автономію в конструюванні навчальних програм та збудована згідно з такими модулями як загальнотеоретичні знання, вміння та компетентність. Тільки за таких умов буде забезпечено якісно новий рівень освітніх послуг, що призведе до появи нових конкурентоспроможних фахівців, які будуть здатні достатньо швидко зорієнтуватись в новому для них професійному та суспільному середовищі.

Парасій-Вергуненко І.М., д.е.н.,
професор кафедри обліку в кредитних і
бюджетних установах та економічного аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Посилення євроінтеграційних процесів в Україні висувають нові вимоги перед системою вищої освіти і, насамперед, перед системою підготовки фахівців економічного профілю. У цьому контексті актуальною є проблема підготовки кваліфікованих викладачів, які б володіли сучасними технологіями процесу навчання студентів, підходами й особливостями формування конкурентоспроможних компетенцій майбутніх фахівців.

Аналіз науково-педагогічної літератури дає змогу виокремити такі основні педагогічні технології, які доцільно використовувати у в навчальному процесі: технологія проблемного навчання, технологія колегіального навчання, інформаційно-комунікаційна технологія.

Найпоширенішою є технологія проблемного навчання, яка інтегрує принцип студентоцентризму, особистісно орієнтований підхід із використанням самостійної роботи та методів дослідження, тобто активного залучення не лише студента у процес навчання, а й викладача. Роль викладача у проблемному навчанні змінюється від експерта та носія відповідних знань до помічника- консультанта. Постановка проблемних, дискусійних завдань, індивідуальний або колегіальний пошук їх розв’язання стимулює у студентів інтерес до майбутньої професії, розвиває дієвість знань і сприяє ранній професіоналізації майбутніх фахівців.

Основною формою організації навчання у вищій школі залишається лекція. Проте, технологія навчання, яка використовується в зарубіжній практиці при лекційному викладі навчального матеріалу, відрізняється від загальноприйнятого бачення лекції, зокрема в Україні. Лекційне заняття має будуватися на використанні дослідницько-пошукового навчання, де лектор, хоч і залишається центральною фігурою навчального процесу, намагається бути не лише передавачем інформації, а й учасником процесу навчання. Під час лекційних занять викладач повинен використовувати такі методи, як відкриті запитання, доведення від протилежного, спростування (аргументація), дискусії.

З метою реалізації проблемного навчання організація лекційного процесу має бути змінена в такий спосіб. Студент має бути інформаційно підготовлений до матеріалу, який буде розглядатися на проблемній лекції, через попереднє засвоєння матералу шляхом самостійної підготовки. Викладач на попередній лекції визначає коло проблемних питань в межах яких буде проведено дискурс на наступній проблемній лекції. При цьому мають бути задіяні малі групи студентів, які наводять відповідні приклади, аргументовано спростовують або підтверджують викладені вивладачем гіпотези, роблять власні висновки відносно розглянутої проблеми.

Слід зазначити, що обліково-аналітичні дисципліни, здебільшого мають інформативний, а не проблемний характер. Наприклад, при вивченні таких дисциплін як «бухгалтерський облік», «аналіз гоподарської діяльності» студент спочатку має засвоїти «ази» цих наук, тобто вивчити бухгалтерські проведенні згідно з чинними положеннями та стандартами, засвоїти логіку бухгалтерської науки, вивчити інструментарій аналітичних досліджень, основні показники, що характеризують ті чи інші економічні явища та процеси. Тобто щоб розумітися на проблемах та шляхах їх вирішення студенту потрібно спочатку добре засвоїти діючу практику обліку та аналізу, а вже на заключних лекціях обговорювати з викладачем проблемні питання організаційно-методичного характеру. Це означає, що «гонитва» за модою і намагання відповідати сучасним вимогам проблемного навчання у вишій школі не повинна «вихолощувати» інформаційну складову педагогічного процесу, особливо на рівні бакалаврату. Більш глибокий акцент на проблемному навчанні має бути зроблено при викладанні дисциплін (наук) магістерського рівня.

Піскунова О.В., д.е.н., професор кафедри ЕММ,
Тарасова Л.Г., к.ф.-м.н., доцент кафедри ЕММ,
Савіна С.С., к.е.н., доцент кафедри ЕММ

ВИЗНАЧЕННЯ ОЧІКУВАНЬ ТА ВИМОГ СТУДЕНТІВ ЩОДО ВИБОРУ МАГІСТЕРСКИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ НА ПІДГРУНТІ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Вищі навчальні заклади, керуючись прийняттям нового Закону України «Про вищу освіту», для забезпечення якісно нового рівня освітніх послуг шукають нові шляхи адаптації освітньої діяльності до викликів сьогодення та підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних швидко реагувати на зміни у соціально-економічному середовищі. З метою впровадження нової парадигми освітньої діяльності у навчальний процес доцільно здійснювати постійний моніторинг щодо відповідності змісту навчального процесу сучасним вимогам суспільства щодо розвитку особистості та її високого професіоналізму.

Трансформація освітньої діяльності та підвищення якості освіти в університеті вимагають, зокрема, нових сучасних підходів щодо формування змісту магістерських освітніх програм, які враховували б вимоги студентів та роботодавців. Для дослідження та виявлення очікувань та вимог бакалаврів при виборі магістерських освітніх програм пропонується проводити щорічне анкетування студентів. При розробці анкети необхідно включати питання, які дозволяють виявити як раціональну мотивацію вибору бакалавром магістерської програми так і емоційну мотивацію [1].

До раціональної мотивації можна віднести наступне:

- мотив економії (практика заощаджень зусиль, часу);
- мотив якості;
- мотив здоров’я захищеності, безпеки і таке інше.

До емоціональних (ірраціональних) мотивів:

- мотив радості, чуттєвості;
- мотив переваги над іншими;
- мотив прагнення до індивідуалізації та саморганізації
- мотив важливості і таке інше.

Врахування ціннісно — мотиваційних факторів навчальної діяльності студентів є однією з основних умов підвищення якості професійної підготовки випускників ВНЗ.

Важливим етапом у процесі моніторингу ступеня задовільності змісту освітніх магістерських програм вимогам студентів є обробка отриманих анкетних даних, яка би забезпечувала коректні висновки щодо вдосконалення програм. Існують багато методів обробки вибіркових обстежень, зокрема: дисперсійний аналіз, метод аналізу ієрархій, різні методи побудови згортки тощо. Аналіз цих методів показав, що для вирішення розглядуваної проблеми доцільно застосувати новітні інструментарії економіко-математичного моделювання — теорію нечітких множин із використанням нового методу на підґрунті відстані Хеммінга [2].